

Recensie: Peter Vermeulen

Henk Blanken: **'Pistoolvinger. Parkinson en de schoonheid van het verval'** Uitgeverij Atlas Contact, Amsterdam, 2015. ISBN: 9789045027746 (Ziekte van Parkinson/Evenwicht/goed leven/ ED/1) Zie ook www.henkblanken.nl

Soort boek/ziekte/stijl: Beschouwende verhalenbundel over het leven met Parkinson en de schoonheid van het verval. Aantal pgs: 220.

Over de auteur: Henk Blanken (Rotterdam, 1959) is journalist en schrijver van non-fictie. Hij heeft gewerkt als redacteur van het Vrije Volk, de Volkskrant en als adjunct-hoofdredacteur bij Dagblad van het Noorden. In 2011 is bij hem de ziekte van Parkinson vastgesteld en in 2014 is hij noodgedwongen gestopt met zijn werk als journalist.

Beschrijving: De titel 'Pistoolvinger' verwijst naar de wijsvinger van Parkinsonpatiënten, die in verkrampde stand omhoog wijst. Het is een bundel verhalen die gezamenlijk een beeld schetsen van het leven met de ziekte van Parkinson die sluipenderwijs het leven van de auteur is binnengedrongen. 'Het aftakelen gaat zo langzaam dat het went. Maar wennen is ook wachten tot het minder wordt, wennen is een manier van kwijtraken, wennen is niet meer willen missen.' In de verhalen beziet hij de ervaring met zijn ziekte, kijkt terug op emotionele momenten uit zijn leven met onder meer ouders en vrienden, ontmoet lotgenoten, ondergaat een neuropsychologisch onderzoek en spreekt met Thijs, de man van Marja, die Alzheimer heeft en erop hoopt waardig te mogen sterven als hij dement wordt. Gaandeweg ziet Henk Blanken zichzelf eveneens veranderen van scepticus in een minder hoekig persoon die in een meditatiegroepje 'een oefening in leegte, in de aanvaarding van het onvermijdelijke niets' geen kwaad meer ziet. De confrontatie met de aftakeling, mogelijke dementie en permanente aanwezigheid van het onvermijdelijke speelt steeds een belangrijke rol spelen in zijn beschouwende verhalen.

Wat viel op: Beslist geen ervaringsverhaal in de traditionele zin, maar een blik op het leven met de ziekte van Parkinson met zijdelings vragen of overpeinzingen van levensbeschouwelijke aard. Stuk voor stuk zijn het prachtige, aandoenlijk en subtiel geschreven verhalen, waarin de voortwoekerende Parkinson zich langzaam maar zeker steeds meer doet gelden. Het proces van aftakeling en verval wordt in zijn verhalen voelbaar gemaakt. Naarmate het proces van acceptatie vordert is er sprake van een vorm van overgave, want tenslotte heeft niemand in een ziekteproces als dit ergens écht greep op. Het verhaal van lotgenoot Carel is een voorbeeld van de vraag hoe ver we kunnen gaan in een poging het ziekteproces te stoppen. In de meeste gevallen is het bij de ziekte van Parkinson uiteindelijk een kwestie van tijd. Daarbinnen zijn het nemen van de juiste (voorzorgs-)maatregelen plus het zoeken naar een hanteerbaar evenwicht nodig om het nog een beetje menselijk te houden. Maar de mogelijkheden zijn daarna wel uitgeput. Wat nog rest is een goede verstandhouding met arts en het opmaken van de wilsverklaring.

De kracht van een meesterverteller als Henk Blanken is dat zijn verhalen nergens larmoyant worden of meelij opwekkend. Hij gaat de emotie niet uit de weg, maar blijft beschouwend, fijngevoelig, is nergens hoogdravend en juist daarom zo menselijk. Hij maakt zijn kwetsbaarheid zichtbaar en houdt de juiste afstand om niet te vervallen in zelfmedelijden. Voor liefhebbers van het ervaringsverhaal op een hoog literair niveau is dit een aanrader.

Citaten:

Pg. 20: ‘Struikelen begon in Venetië. Voor zover ik kan nagaan, voor zover ik mij kan heugen, heeft mijn motoriek me die zondagavond voor het eerst beentje gelicht. Er waren nog andere symptomen, dat brakke geheugen vooral, het eigenaardige fenomeen dat mij soms de titel van een roman te binnen wilde schieten of – veel genanter – de naam van een collega met wie ik al jaren samenwerkte.’

Pg. 52: ‘Een op de tien patiënten wordt gediagnosticeerd voor zijn veertigste. De relatief jonge patiënten worden ‘yoppers’ genoemd, een acroniem voor *young onset parkinsons*. Yopper klinkt vrolijk, iets tussen yuppie en topper, maar het woord verbergt een schrijnende werkelijkheid van jonge mensen die jarenlang verzwijgen dat ze ziek zijn, uit schaamte, of uit angst hun werk en inkomen te verliezen.’

Pg. 75: ‘Ons brein is op dezelfde manier onbegrepen als het heelal: naarmate we verder kijken, moeten we accapteren dat we minder weten dan we dachten. Juist het orgaan dat we meezeulen om het leven te doorgronden, onttrekt zich aan dat begrip – een sardonisch spiegelkabinet, dat is het.

Pg. 152: ‘In die container langs de rijksweg overkwam mij begin 2014 voor het eerst wat ik niet had zien aankomen: ik kwam niet uit mijn woorden, struikelde over klinkers als een kleuter over legoblokjes en maakte de indruk van een zot.’

pg. 206: ‘Op een dag ga ik vallen. Het zal misschien hoogzomer zijn. We eten met vrienden in de tuin, in de schaduw van de goedmoedige appelboom. Vanuit de bijkeuken kom ik met twee glazen witte wijn naar het terras als Sandra vraagt of ik ook de dolma’s mee wil nemen.’

Meer informatie:

www.henkblanken.nl

<http://www.parkinsonnet.nl>